

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Parochorum, De Plerisque Functionibus, & Obligationibus, ad Parochias, Parochos & Parochianos attinentibus

Engel, Ludwig

Salisburgi

Cap. 1. De Baptismo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40922

alma mater. Matrimonium denique, præsertim absque solenni benedictione valde probabiliter tempore interdicti admitti potest, quia illa principaliter Sacramenta prohibentur, quæ ab Ecclesia dispensantur, Matrimonium verò contrahentes sibi ministrant. *Panorm. in c. non est vobis de sponsal. n. 8. Sylv. v. interdictum. 5. n. 9. videatur etiam Cov. in relectione d. c. alma mater & alij passim de Censuris.*

CAPUT I. De Baptismo.

SUMMARIA.

1. *Infans debet baptizari, quamprimum commode potest.*
2. *Minister Baptismi non solennis est omnis homo ratione præditus, dummodo habeat intentionem faciendi, quod facit Ecclesia, solennis autem Baptismi ministri sunt Episcopi & Sacerdotes quandoque etiam Diaconi.*
3. *Præsente digniore non debet baptizare inferior.*
4. *Circa Sacramenta extra casum necessitatis semper tenenda est sententia probabilior.*
5. *In casu necessitatis probabiliter licet baptizanti uti materiâ dubiâ.*
6. *Item abluere partem baptizandi non principalè.*
7. *Quando dubium occurrit de Baptismo legitimè collato debet repeti sub conditione.*
8. *In necessitate à Laico baptizatus non debet baptizari, nisi rationabile dubium subsit de valore Baptismi.*

M 2

9. Non

9. *Nonbaptizatus salvari potest per Baptismum
fluminis.*
10. *Monstra quomodo & qualiter baptizanda?*
11. *Baptismus debet conferri in Ecclesijs. Fallit in
filiis magnatum.*
12. *Patrinus tantum debet esse unus, vel ad sum-
mum unus & una.*
13. *Non requiritur certa etas in Patrinis.*
14. *Parochus hortari debet ut baptizando detur no-
men alicujus Sancti cuius tutela committatur.*

Non repeto hic quibuscum solenitatibus & ceremonijs Baptismus conferendus sit, nam suppono in his Parochos sufficienter ex suo pastorali libro instructos esse: sed quasdam tantum in dubijs, quæ circa praxin Baptismi frequentius occurrere possunt, resolutiones subnotabo.

- I** *Not. igitur est 1.* Quod parentes & alij, qui curam infantium gerunt, obligentur, ut eos, quamprimum commodè possunt, ad Baptismum afferant, nulla tamen certa dies determinatur, in qua infans baptizandus sit, propterea consuetudinem singularum Ecclesiarum attendendam monet *Laym. in Theologia mor. lib. 5. tr. 1. cap. 6. sub n. 8.* imò *Sotus dist. 5. q. un. art. 3.* non improbat illorum morem, secundum quem baptismus in 8. 10. etiam 12. diem differtur. Sed tam longam dilationem ego semper dissuaderem, quamvis enim non semper appareat periculum præmaturæ mortis, semper tamen prudenter timeri debet, ne infans æternæ salutis ja-
cturam

Eturam patiatur, cum improvise mortis quotidiana sint exempla.

Not. est II. Quod minister Sacramenti Baptismi sit omnis homo ratione præditus, etiam non orthodoxus, dummodo habeat generalem intentionem faciendi, quod facit Ecclesia, & adhibeat materiam ac formam essentialem. *c. in necessitate. c. Romanus. dist. 4. de Conf. Trid. sess. 7. de Baptismo. can. 4.* ita tamen, ut imprimis solennem Baptismum cum ordinarijs Ecclesiæ ceremonijs tantum Episcopi & Sacerdotes conferre possint, & etiam juxta probabilem sententiam, Diaconi, si illis ob rationabilem aliquam causam Baptizatio à proprio Sacerdote commissa fuerit. *Gl. in c. Diaconos dist. 93. Laym. d. l. e. 7. n. 3.* Alij verò inferiores Clerici & Laici non nisi in calu necessitatis, quando scilicet præsens periculum mortis subest, ad Baptizandum cum simplici adhibitione, immersione, vel affusione aquæ, & prolatione verborum sine alijs solennitatibus ad baptizandum admittuntur, eo quoque ordine † (ad honestatem, non verò va-
lorem Sacramenti) observato, ut præsentē Presbytero non baptizet Diaconus, nec præsentē Diacono inferior Clericus, nec præsentē Clerico Laicus, nec præsentē viro femina. *c. mulier. c. in necessitate. dist. 4. de consecr.*

Not. III. Quod in extrema necessitate multa liceant baptizanti, quæ aliàs minimè licerent. Etenim extra casum necessitatis minister Sacramenti in his quæ ad substantialia Sacramenti

pertinent, non quamcunque opinionem probabilem sed semper certiorē & probabiliore sequi debet; at verò in casu necessitatis etiam probabilem aliquam praticare potest; quia utique melius est, dubiam facere salutem Infantis morituri, quam desperatam relinquere, eo ferme modo, quo medici in agone omnia tentant, ut æger reconvalescat. Nec est quòd tali casu irreverentia Sacramenti timeatur, utpotè quam probabilitas sententiæ, zelus animæ salvandæ, periculum & timor instantis mortis penitus excludit, *non enim intervenit temeritas presumptionis, ubi est diligentia pietatis.* inquit Pont. in c. si nulla dist. 4. de conf. Unde

5 *Not. IV.* Quòd baptizans semper quidem adlaborare debeat, ut materiam certam adhibeat, videlicet *aquam elementarem*; Interim tamen si talem habere nequeat, & infans jamjam agonizet, probabiliter etiam materiã dubiã uti non prohibetur: cujusmodi materiæ dubiæ censentur aquæ ex herbis distillatæ, jusculum aut cerevisia tenuiter cocta, lixivium & similes saltem sub conditione: *Si materia hæc est idonea.* Hurdado tract. de Baptis. disp. 1. diffic. 2. Tanner. tom. 4. disp. 4. dub. 2. n. 41. Conin. ap. Cast. Pal. de Bapt. punct. 3. n. 2. pariter.

Not. est V. Quamvis communiter teneant DD. quòd ad valorem Baptismi requiratur, ut nisi totus homo, saltem principalis aliqua pars ipsius abluatur, ut caput, vel pectus, & ita quidem ut aqua ad ipsum corpus pertingat. † Nihil-
6 omi.

ominus in casu necessitatis etiam v. g. manui quam infans ex utero matris exerit, vel pelli secundinæ cui involutus est, aquam aspergi posse, plerique consentiunt. Imò licet aliàs totaliter in utero matris existens cum matre baptizari nequeat, quia qui natus adhuc secundum Adam non est, renasci secundum Christum non potest. ut dicitur in cap. qui in maternis dist. 4. de cons. Si tamen obstetrix tam perita foret, ut manu in uterum insertâ, prolis corpus aquâ perfundere possit unacum prolatione verborum baptismi, id omnîo tolerandum docent plures apud Laym. d. l. c. 3. sub n. 2.

Not. est VI. Quòd Baptismus ordinariè sine sacrilegio repeti non possit, quia est de illis Sacramentis, quæ characterem in anima recipientis imprimunt, sicut et Confirmatio & Ordo *Trid. sess. 7. de Sacramentis in genere Can. 9.* Dico autem ordinariè: nam quoties dubium facti occurrit, an aliquis sit aliquando baptizatus, v. g. infans expositus vel à matre in captivitate infidelium constitutâ natus, &c. aut dubium juris an quis sit legitimè baptizatus, v. g. si sit baptizatus cum materia aut forma dubia vel in parte non principali, vel quòd aqua corpus nudum non contigerit, vel denique baptizans ex post facto convictus aut confessus fuerit, quòd plurimos illegitimè baptizaverit, his & similibus, inquam, casibus baptismus repeti potest, & debet non quidem absolutè, sed sub illa conditionata forma verborum, quæ præscribitur in

cap. 2. extra de Baptismo. videlicet si baptizatus es, non te baptizo, si nondum baptizatus es, ego te baptizo. &c. unde monet Barb. de off. Par. p. 2. cap. 17. quod si infans domi in casu necessitatis baptizatus sit, Parochus diligenter inquirere debeat, quis, quâ materiâ, quâ formâ, in qua parte corporis &c. baptismum contulerit. Sed quid dicendum de illa consuetudine, quæ in quibusdam locis viget, quod omnes infantes in casu necessitatis ab obstetricibus baptizati cessante periculo denuò sub conditione per Parochos rebaptizentur? † R. Id quidem fieri debere, ut infantes in necessitate à Laicis baptizati cessante periculo ad Ecclesiam deferantur, & ibi unctiones aliæque solennitates adhibeantur, cap. Spiritus S. §. ecce 1. q. 1. Sa. v. Baptismus. n. 5. Zoes. in tit. de Baptismo in fin. Sed ipsa substantialia baptismi non aliter repetenda sunt, quàm si aliqua saltem rationabilis suspicio inter sit baptismum non esse modo legitimo per Laicum collatum, ut quia persona rudis est, verba inconsueta protulit, vel si experienciâ constet in aliquo loco complures esse obstetrices veneficas, quæ studio baptismum invalidum conferant. vid. Catechis. Roman. P. V. de Baptis. p. 2. c. 2. n. 43. Cæterùm à fidelibus parentibus natus, & inter fideles educatus, quàmvis de ipsius Baptismo certo non constet, nihilominus tam violenter præsumitur, quod fuerit baptizatus, ut hæc præsumptio pro certitudine sit habenda, donec evidentissimis argumentis con-

con-

contrarium probetur. *cap. veniens in fine de Presbyter. non bapt.* † Neque in tali periculum damnationis subest, si forsitan reverà baptizatus non sit, quia per Baptismum *flammas* salvatur, si verum desiderium Baptismi habeat, sicut ille, qui baptizari desiderans morte prævenitur, de quo S. August. *in cap. 2. de Presb. non bapt.* dicit, *Baptismus invisibiliter ministratur, quem non contemptus Religiosis, sed terminus necessitatis excludit.*

Not. est VII. Quòd, si contingat aliquod monstrum nasci (ut nonnunquam ex congressu cum bestiis fieri solet) tunc antequam Baptismus conferatur, diligenter inspiciendum sit, an partes principales talis monstri, videlicet caput & pectus hominis figuram referant, nec ne; quòd si non referant, Baptismus quoque conferendus non erit, sin autem aliquammodo dubitetur, dilatio facienda est, usque dum natura talis partus melius innotescat, vel certè si periculum mortis instet baptismationi conditio adjiciatur: *Sicut ex homo, ego te baptizo &c.* Sed quid observari debet, si partus propterea sit monstrosus, quod videatur ex gemellis concretus? *R.* Distinguendum esse an certò constet, esse duos homines, ut quia habent duo diversa capita, quatuor pedes diversos: vel certè dubitetur, ut quia unum tantum caput & duo pectora apparent, &c. priori casu utrique homini suus proprius Baptismus specialiter impertiendus est. Altero verò casu Baptismus usque ad meliorem

cognitionem differri debet, vel instante morte una pars potest simpliciter baptizari, & altera sub conditione, *si non es baptizatus, & c. Laym. ubi supra. cap. 6. n. 13. Cast. Pal. de Bapt. p. 6. n. 4.*

11 *Not. est VIII.* Quòd Baptismus non debeat conferri, in aulis, vel cameris, vel alijs privatis domibus, sed duntaxat in Ecclesia, ubi sunt ad hoc fontes specialiter deputati, nisi tamen subfuerit necessitas ob quam infans sine periculo ad Ecclesiam deferri nequeat, vel nisi fuerint Regum aut Principum filij, quibus etiam conceditur ut domi suæ baptizari possint. *Clem. in hoc tit.* imò quod de Principibus dicitur, tanquam in materia favorabili ad alias personas illustres, & potentes extendunt quidam apud *Mascard. de prob. concl. 1001. n. 4.* quod tunc saltem admittendum videtur, si talis in aliquo loco consuetudo vigeat, ut personarum illustrium filij in suis ædibus vel Palatijs baptizentur.

12 *Not. est IX.* Quòd de jure communi non nisi unus sive vir sive mulier baptizatum de sacro fonte suscipere possit *cap. unic. de cogn. spir. in 6.* vel ad summum unus & una, ut novissimè statuit Concil. Trid. *S. 24. de ref. Matrim. cap. 2.* quare in eodem *cap. 2.* Trid. ulterius constitutum est, ut Parochus, antequam ad Baptismum conferendum accedat, diligenter de electis patrinis interroget, neque plures quàm in Concilio determinatum admittat, deinde verò in libro eorundem nomina describat, doceatque eos quam cognationem spirituales contraxerint &c.

Por.

Porro in his patrinis nullam certam ætatem requiri, dummodò rationis capaces sint, & fideles Catholici, hominèsq; boni testimonij, communiter docent authores, ut videre est apud Barb. *de off. Par. p. 2. cap. 17. n. 27. & seq.* nam licet in adoptione legali ubi de successione hereditaria & subjectione adoptati ad adoptantem agitur (ubi proinde inconueniens est majorem minori subijci, eique succedere) requiratur, ut adoptans adoptatum plena pubertate, id est, 18. annis præcedat. *S. minorem inst. de adopt.* Alia tamen est ratio in Baptismo, ubi est quædam regeneratio in Christo in quo non differt masculus à femina, juvenis à senè, & ideo potest quilibet effici pater spiritualis alterius, si ad spirituales illius regenerationem eo quo requiritur modo, concurrat, ut etiam advertit Sanch. *de Matr. lib. 7. disp. 61.*

Demum, quod attinet ad nomen baptizandi, 14 utique inconueniens est, si id potius ab aliquo gentili, quam Sancto ducatur: propterea rectè monet Barb. *de off. par. d. p. 2. c. 17. n. 20.* ut Parochus hortetur patrilos, & deferentes infantem, quatenus ei nomen alcujus Sancti imponant, cujus patrociniò & tutelæ vita ipsius inter tot humanos casus comendata sit.

